

[Aksel Møller.]

centen var en forening eller en privat bygherre.

Det er rimeligt, at boliger mindre end familieboligen får nogen støtte. Det er en erkendelse, i alt fald jeg er nået til, efter at jeg har set så mange tragiske tilfælde fremkaldt af de enligstillede fortvivlede stilling overfor muligheden af at få bolig. Vi har jo faktisk ikke kendt de enligstillede i vor boligpolitik siden krigens slutning. Jeg er næsten daglig vidne til, hvor store kvaler den enlige lider, hvilken skæbne hans eller hendes vandring fra hjem til hjem som knapt tålt logerende er — den højtærede minister har dem hver torsdag, i mange chatteringer og afskygninger af problemets karakter. Derfor tror jeg, at vi i udvalget — jeg vil i alt fald for mit vedkommende bidrage til, at det sker — skal drøfte de enliges stilling både i forhold til boligansynsloven og i forhold til støtten til nybyggeriet. Jeg accepterer den tanke, at vi nu skal til at bygge for de enligstillede i en vis udstrækning, og at det derfor er rimeligt, at der bliver ydet nogen statshjælp til tilvejebringelse af et byggeri til disse boliger, selvom hjælpen naturligvis ikke kan ske i den udstrækning, hvori tilskud ydes til familieboliger.

Såvidt jeg kan se, er lovforslagets bestemmelser ikke særlig velvillige overfor parcelhusbyggeriet. Jeg har aldrig været tilhænger af luksusbyggeri af parcelhuse med statsstøtte, og jeg foretog derfor i efteråret 1950 stærke begrænsninger for at hindre udfoldelser, som ikke var forsvarlige på dette område; men jeg har altid været af den opfattelse, at de mindre parcelhuse frembød en bedre boligform for den jævne mand og hans familie end etagelejligheden, og det må være en opgave, forekommer det mig, for det høje ting nu at se til, at den boligform, som i det sidste par år har fået en stadig stigende udbredelse, nemlig enfamilieshuset for de mindrebemidlede, får lov til at florere fremover.

Må jeg sige nogle bemærkninger om de finansielle konsekvenser af det lovforslag, som den højtærede boligminister her har fremsat. De er iøvrigt af den karakter, at de opmuntrer til at forandre lovforslaget under dets videre gang gennem tinget. Den højtærede indenrigs- og boligminister har

åbenbart også haft sine bange anelser med hensyn til de voksende udgifter, som hans idé med at sætte en streg i kalenderen ved 1. januar 1950 kunne påføre os udover det, vi allerede bærer. Ministeren har med en vis sans for denne side af sagen foreslået nye indtægter for staten, som skulle kunne gøre udgiftssiden mindre betænkelig. Jeg går ud fra, at den højtærede finansminister i denne forbindelse kun har været ekspeditionssekretær. Jeg kan ikke love den højtærede minister, at vi vil hjælpe ham til disse indtægter. Forslaget om, at halvdelen af stigningen i huslejeniveauet i den gamle boligmasse skal havne i statskassen, anser jeg udfra mange synspunkter for en urimelig og usocial fremgangsmåde. For det første forekommer motiveringen mig i allerhøjeste grad tvivlsom. Ved hjælp af denne stærke forhøjelse af skatten på boliger af en bestemt kategori — læser man lovforslaget om udligningsafgifterne igennem, kan man jo nok se, at det er en bestemt kategori, der kommer til at betale den — vil regeringen nedsætte huslejen i nybyggeriet.

Se, man kan efter min mening pålægge folk forpligtelser med henblik på, at det, de bor i, kan blive bedre; man kan pålægge dem forpligtelser for at muliggøre hjælp til dem, der bor dårligere, end de selv bor, men jeg tvivler sandelig på, at man kan få dem til at begribe, at de skal bære økonomiske byrder, for at andre kan bo bedre. Jeg ved godt, at den højtærede minister vil kalde det skønmaleri — nej, det vil han for resten ikke, jeg gjorde her den fejl ikke at tage i betragtning, at den højtærede minister netop er den, der altid har advaret imod alene at føre byggepolitik, der skal også føres boligpolitik. Men udfra et boligpolitisk synspunkt kan man dog vanskeligt overbevise den husmoder, som bor med koks i kælderen, almindelig kakkelovnsfyring, ingen nedstyrtningsskakt, intet maskinvaskeri, ikke nogen af alle de mange ting, de nye lejligheder er udstyret med, om, at hun skal være med til af sit hjemms samlede indtægter at bidrage til, at folk, der bor i lejligheder, som er udstyret med alle de moderne bekvemmeligheder, som den tekniske udvikling har skænket os, kan komme til at bo relativt billigere, end det faktisk koster at fremstille de pågældende lejligheder. Det er da klart, at dette i høj grad